

havn har sin egen Sindsfygeanstalt. Man har anført to Grunde. Den ene er den, at man ikke nu vidste, hvormeget det vilde koste at give Nslands og Stifternes Sindsfygeanstalter den fornødne Udvidelse, og den anden, at man ønsker, at det var traadt klarere frem, hvorledes man vilde stille sig overfor de Udgifter i lignende Retning, som vilde blive omhandlede i Fattigloven. Svad nu det angaar, at man ikke kan overse, hvad det vil koste at udvide de nuværende Sindsfygeanstalter, saa veed jeg ikke, om man vil være kommen synderlig videre med dette Spørgsmaal, før man har givet dem denne Udvidelse. Jeg veed i alt Fald ikke, hvorledes den nuværende Anstalt, som Kjøbenhavns Kommune eier, staar i saa Henseende. Det turde maasse hælde, at i samme Tidrum, som man udvidede Statens Sindsfygeanstalter, og nogenlunde kunde overse dette, var netop den anden Anstalt bleven trængende til en Udvidelse og maatte udvides, og at man saaledes maasse aldrig kom til Ende hermed. Det er et vanskeligt Spørgsmaal, som man ligesaa godt kan tage fat paa strax som udflytte til en fjernere Fremtid, da Vanskelighederne omtrent vilde være de samme paa ethvert Tidspunkt, og da de Foranstaltninger, der foranledige Beføstningerne og Uleiligheden, ogsaa vilde være de samme, medens man hurtigere og kortere naaer til Maalet ved strax at gaa ind paa den Ordning, som man maatte anse for den heldigste. Jeg har ikke i Sinde at gaa nærmere ind paa Enkeltheder, denne Sag vedrørende, og derfor slutter jeg med, at efter min Formening bør man strax gaa til at indrette en Anstalt i Viborg for idiotiske og lignende Personer, og ligeledes gaa til enten at bygge en ny Sindsfygeanstalt i en anden Landsdel, som vel maatte blive den, der nu ingen har, hvis man valgte dette Alternativ, eller udvide Anstalterne ved Aarhus og Bordingborg.

Lh. Nielsen: Paa Forhaand skal jeg bemærke, at naar jeg kommer til at udtale mig haade i det Hele og i Enkelthederne tildels imod Regeringens Forslag, er dermed ingenlunde mit Standpunkt givet paa en saadan Maade, at det i Et og Alt skulde være ufravigeligt. Det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) bemærkede, at han vilde haabe, at det Udvalg, der kom til at fysiselsette sig dermed, vilde hafte med sit Arbejde, men jeg vil sige, at Hovedsagen er, at det kommer til at overveie det atter og atter, inden vi komme til at tage den endelige Beslutning, selv om det ogsaa skulde være en 14 Dage længere. Fra et rent finansielt Synspunkt er der ingen Tvivl om, at Forslaget er fordelagtigt, men man maa jo dog ogsaa ved Siden deraf have Opmærksomheden henvendt paa, at det ogsaa kun er en aldeles midlertidig Foranstaltning, saa det kan jo dog vel være, at det ikke er saa forholdsvis finansielt fordelagtigt, som det

ved første Diefast kunde se ud til. Men selv om det var Tilfældet, er det ikke Hovedsagen, om det er 100,000 Kr. mer eller mindre fordelagtigt. Hovedsagen ved en Sags Ordning som denne er den, at man kan have den fulde Overbevisning om, at vi her have gjort Noget, som i sig selv er rigtigt og godt. Den Overbevisning har jeg ikke ganske kunnet komme til, efter hvad der er påseret angaaende denne Sag. Nu ser jeg meget vel, at det fremhæves, at Sundhedskollegiet er gaaet ind paa det, idetmindste som en midlertidig Foranstaltning, og at der kunde synes at være nogenlunde Enighed i Løgeverdenen angaaende denne Sag; men jeg tillader mig dog i saa Henseende at nære en beskedent Tvivl; og jeg skal sige, hvorpaa jeg egentlig støtter denne Tvivl. I forrige Samling fremkom denne Sag allerede fra den høitagtede Justitsminister for Finantsudvalget, og i den Anledning fik vi en Erklæring fra Sundhedskollegiet, men denne Erklæring fra Sundhedskollegiet gaar jo, saavidt jeg skjønner, netop ud paa, at det er en Sag, ved hvilken det mildest sagt har meget store Betæneligheder. Det siges saaledes i en Skrivelse, som staar i Tillæg B for 1872—73, Spalte 662: „Kollegiet maa fremdeles minde om, at der i vore Sindsfygeanstalter mellem de saakaldte Uhelbredelige findes en stor Del, som man ikke uden væsentlig Støde vil kunne overflytte til en Anstalt, der notorisk kun er bestemt for Uhelbredelige, idet dels Sygdommen, trods sin Langvarighed, ikke kan betragtes som aldeles uhelbredelig, dels den Syge har saa megen Jølelse af sin egen Tilstand, at det vilde være grusomt mod ham at stemple denne paa en saadan Maade.“ Og det siger Kollegiet vel at mærke om dem, der betragtes i Anstalten som Uhelbredelige, at der selv hos disse kan slumre saadanne Sjælsøver, at det vilde være aldeles umenneskeligt at stemple dem paa en saadan Maade. Ja, hvem veed overhovedet, hvad der kan røre sig i disse Statters Sjæles Dyb, og det maa siges atter og atter, at naar der er 1 eller 2 eller maasse flere Løgere ved en eller anden Anstalt, hvor der er 4—500 Patienter, kan der umulig faas en sikker Indsigt i at træffe et rigtigt Skjel; om der end ganske vist kan være Enkelte, om hvilke de synes at have denne Sikkerhed, vil der dog i mange Maader være en Sammenlignelse, hvor de ikke kunne have en saadan afgjort Sikkerhed. Jeg finder imidlertid ikke i mindste Maade, at Sundhedskollegiet — det skulde da ogsaa være besynderligt — nu skulde være kommet til en anden Anskuelse, thi der staar i Motiverne at Sundhedskollegiet kan gaa ind paa denne Plan som en midlertidig Foranstaltning og under Nr. 2 siger det, at man omkring ved selve Anstalterne bør lægge Kolonier for de saakaldte Uhelbredelige. Dette er Sundhedskollegiets principale Forslag. Det er det, Kollegiet vil have, naar den midlertidige Foranstaltning er overstaet. Saaledes har